בהעלותך תשפ"ד

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון תכ"א

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **בהעלותך**, סמוך ונראה לימי שבועות הקדושים, והפרשה מתחילה עם מצות הדלקת הנרות, וצריך להבין את הקשר שיש בזה.

הרי סיימנו פרשת נשא עם הנשיאים – **חנוכת המזבח**, ופרשת בהעלותך – בעיקר בתחילתה – עוסקת בעניין קדושת הלוים, שקרבו את הלוים לעבודת אהל מועד, וכן ישנם עוד כמה עניינים – **פסח שני**, וכן **נסיעת המחנות**, וכן **עשיית חצוצרות**, ומה נכנם כאן עניין 'הדלקת הנרות'? לכאורה זה יותר קשור לפרשת תרומה, שבה מבואר ענין **עשיית המנורה**, או לפרשת תצוה – שבה כתוב **ציווי הדלקת המנורה**, ומה נכנם פה – אחר 'קבלת התורה', ואחר פרשת נשא – העניין של הדלקת המנורה, שהקב"ה אומר: "**דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת**"; הקב"ה מלמד את אהרן הכהן איך להדליק את המנורה.

רבינו הקדוש – שלימודיו ותורותיו '**הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ**' – הקדיש תורה שלימה על הפרשה הזאת; בעצם רבינו דיבר מהסוד של '**ספרא דצניעותא**' (שהוא חלק מהזוהר), אבל בנגלה – התורה מתחילה עם הפסוק "**בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת**", ורבינו מתחיל את התורה הזאת עם לימוד, **שאם אדם מכנים את הלימוד הזה בעצמו – הוא מתהפך למנורה טהורה! הוא מאיר! הפנים שלו מאירים, החיים שלו מאירים, והוא מאיר ג"כ לכולם!**

ידוע, שאם אדם זוכה לקבל איזו הארה בקדושה – רבינו מדבר מזה בליקו"מ ח"א סימנים ט' וקי"ב גבי תיבת נח, שבתיבת נח היה "**צֹהַר**", ומפרש רש"י בב' אפנים: או שהיה זה 'חלון', או שזה היה '**אבן טוב**', ורבינו מסביר ש"**אבן טוב**" זה שמאיר לאחרים, ו"חלון" זה ענין שאדם מכנים את

האור בעצמו, והיוצא מדברי רבינו שם שזוהי העבודה של האדם: **תתחיל לפתוח ׳חלון׳! תן לאור להיכנס אליך! ומיד כשזה נכנס אצלך – כבר יהיה לך את הכח להאיר לאחרים...**

כשבנה שלמה המלך את ביהמ״ק, כתיב (מ״א ו, ד) ״**וַיַּעַשׂ לַבַּיִת חַלּוֹנֵי שְׁקֻפִים אֲטוּמִים**״; ולומדים מזה חכמינו הקדושים, שהחלונות בביהמ״ק היו צרים מבפנים ורחבים מבחוץ. בזמנינו, עושים בדרך כלל את החלון כשהוא ישר ושווה בין החוץ לפנים, אבל בזמנם היו בונים את החלונות כשהם רחבים מבפנים וצרים מבחוץ, כדי שהאור ייכנס ויאיר יותר לפנים, כי כשהחלון רחב בפנים – נכנס יותר אור אל הבית, אבל בביהמ״ק היה בדיוק הפוך: בפנים היה צר, ובחוץ היה רחב, למה? **כי משם יצא האור לעולם!**

ואיזה אור היה בביהמ״ק? לא מדברים מ׳אור היום׳ שמאיר גם בחוץ, אלא מאיזה ״**אור**״ מדברים? **האור של המנורה!** הקב״ה צוה להדליק את המנורה, ואומרים חכמינו הקדושים: ״**וְכִי לְאוֹרָהּ הוּא צָרִיךְ?**״ – הקב״ה צריך את האור של המנורה?

כתוב בפסוק (דניאל ב, כב) ״**וּנְהוֹרָא עִמֵּהּ שְׁרֵא**״ – הקב״ה הוא עצם האור, והקב״ה רוצה שהאור יצא לחוץ, ויאיר את כל העולם! **ויש אפשרות לכל אדם להאיר את האור הזה, ובלבד שהוא מקבל את האור בעצמו... אם הוא מקבל את האור – יש לו אפשרות להאירו לכל העולם!**

יש מדרש נפלא בפרשת השבוע, מדרש מאד מרגש, ואם אדם טועם קצת את הלימוד של המדרש הזה – זה יעזור לו להאיר את כל החיים שלו: המדרש עוסק בעניין הפסוק האמור – ״**בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת**״, ושואל המדרש מדוע הקב״ה צריך את המנורה, וזוהי הלשון במדרש (במדב״ר טו, ח): ׳**בְּהַעֲלֹתְךָ, זֶה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב** (תְּהִלִּים קלט, יב) ״**גַּם חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ וְלַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר כַּחֲשֵׁיכָהּ כָּאוֹרָהּ**״, **וְלָנוּ אוֹמֵר ״בְּהַעֲלֹתְךָ״?!**׳.

אומר המדרש משל מאד מרגש, שיוצא ממנו לימוד נפלא: ׳**לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה? לְמֶלֶךְ שֶׁהָיָה לוֹ אוֹהֵב**׳ – ומה יכול להיות יותר כבוד מזה שאדם זוכה להיות האהוב של המלך?... ואכן נבין בהמשך שזה סובב והולך על כל נשמה מישראל, שהוא אוהב המלך – והמלך אוהב אותו.

׳אָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ: תֵּדַע שֶׁאֶצְלְךָ אֲנִי סוֹעֵד׳ – שולח לו המלך הודעה: ״אני בא לסעודה אצלך״... הרי יש לו לְהַמֶּלֶךְ ארמון, יש לו משרתים, הוא ׳יוצר משרתים ואשר משרתיו׳ וכו׳, יש לו את הכל, לא חסר לו כלום, אבל יש לו אוהב, והוא רוצה להראות את האהבה שלו לאוהב הזה, והוא לא בא בפתאומיות... אלא הוא מודיע לו ״אני בא אצלך לסעודה״... וכי יש כבוד יותר גדול מזה לאדם?... וכמובן, הוא עושה את הכל כדי שיהיה הכי מכובד לכבוד המלך, ואמנם הוא אדם פשוט (כמו שמבואר פה במדרש), אין לו הרבה ׳אמצעים׳, אבל אם המלך בא – הרי אני האוהב של המלך, ואם המלך בא – הוא מכיר אותי ויודע שהוא לא ימצא אצלי מנורות זהב וכסף, וסעודה של ברבורים ואווזים... אבל המלך רוצה לבוא!

׳הָלַךְ אוֹהֲבוֹ וְהִתְקִין מִטָּה שֶׁל הֶדְיוֹט, מְנוֹרָה שֶׁל הֶדְיוֹט, וְשֻׁלְחָן שֶׁל הֶדְיוֹט׳ – היו לו חפצים מאד פשוטים, ואת מה שהיה לו – הוא התקין בשביל המלך... וזה אחד מהלימודים היוצאים מהמדרש הזה: **לא מבקשים ממך יותר ממה שאתה!** הנה אדם רוצה להתקרב לצדיק, וכי הוא יעשה ׳הצגה׳ במעשיו, וישים כל מיני מסכות וכו׳?... אתה תעשה כפי הכוחות שלך! המלך בא אליך, המלך אוהב אותך, והוא מבין אותך... זה לא מלך ׳דיקטטורי׳ שמגיע בפתאומיות ודורש כל מיני דרישות וכו׳, הוא מלך אוהב!

והנה, הגיע הזמן המיועד – והמלך בא. ממשיך המדרש: **׳כֵּיוָן שֶׁבָּא הַמֶּלֶךְ, בָּאוּ עִמּוֹ שַׁמָּשִׁין׳** – כי המלך לא בא לבד... יש לו את כל השמשים והמשרתים וכו׳, ובנוסף לכך: **׳סְפָבוּ מִכָּן וּמִכָּן מְנוֹרָה שֶׁל זָהָב לְפָנָיו׳** – כי כשהמלך נוסע עם הכרכרה, ובפרט בלילה, ישנם מנורות של זהב עמו, וזהו כבודו.

׳כֵּיוָן שֶׁרָאָה אוֹהֲבוֹ אֶת כָּל הַכָּבוֹד, הִתְבַּיֵּשׁ וְהִטְמִין אֶת כָּל מַה שֶּׁהִתְקִין לוֹ, שֶׁהָיָה הַכֹּל הֶדְיוֹטוֹת׳ – כי הנה הוא רואה את הכרכרה של המלך, וכל המשרתים יורדים מן הכרכרה סמוך לביתו, וסיבבוהו עם מנורות ושלהבות מאירות, אזי התבייש מאד במה שהכין למלך – איזה ׳פמוט׳ פשוט של מתכת... ולכן הוא מיד הוריד את הכל מן השולחן, והחביא את זה באיזה חדר... כי מילא האוכל שהוא הכין – יש בזה צורך, אבל המנורות הפשוטות שלו – מה יועילו? הלא המלך מסובב עם מנורות פאר והדר...

׳אָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ: לֹא אָמַרְתִּי לְךָ שֶׁאֲצַלְּךָ אֲנִי סוֹעֵד? לָמָּה לֹא הִתְקַנְתָּ לִי כְּלוּם?׳ – המלך נכנס אל הבית, ופונה לאוהבו: ״היכן המנורה שלך?״...

׳אָמַר לוֹ אוֹהֲבוֹ: רָאִיתִי אֶת כָּל הַכָּבוֹד הַזֶּה שֶׁבָּא עָמְךָ, וְנִתְבַּיַּשְׁתִּי וְהִטְמַנְתִּי כָּל מַה שֶׁהִתְקַנְתִּי לְךָ, שֶׁהָיוּ כְּלֵי חֶדְיוֹטוֹת׳ – הוא סיפר למלך בתמימות את האמת, שמחמת כל הפאר וההדר שראה אצל המלך, והתבייש במה שיש לו – והטמין את הכל...

׳אָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ: חַיֶּיךָ שֶׁאֲנִי פּוֹסֵל אֶת כָּל כֵּלַי שֶׁהֵבֵאתִי, וּבִשְׁבִיל אַהֲבָתְךָ אֵינִי מִשְׁתַּמֵּשׁ אֶלָּא בְּשֶׁלְּךָ׳ – המלך אומר לו: ״למה הטמנת את זה?! הרי אתה יודע שאני מגיע אליך, ואכן מה שהביאו עימי את כל המנורות של זהב, כי הייתי בדרך, והיו צריכים להאיר לי עד שאני מגיע לביתך, אבל בבית שלך אני צריך את המנורה שלך!״...

מסיים המדרש: **׳וְכֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּלוֹ אוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר** (דָּנִיֵּאל ב, כב): **״וּנְהוֹרָא עִמֵּהּ שְׁרֵא״, וְהוּא אָמַר לְיִשְׂרָאֵל הַתְקִינוּ לִי מְנוֹרָה וְנֵרוֹת, מַה כְּתִיב שָׁם** (שְׁמוֹת כה, ח): **וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם,** (שְׁמוֹת כה, לא): **וְעָשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר, בֵּיוָן שֶׁעָשׂוּ בָּאת שְׁכִינָה, מַה כְּתִיב שָׁם** (שְׁמוֹת מה, לה): **וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, מִיָּד קָרָא לְמֹשֶׁה** (בַּמִּדְבָּר ז, פט): **וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מְדַבֵּר, מַה דִּבֵּר אֵלָיו? ״בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת״׳׳.**

מה כתוב במדרש הנפלא הזה? הקב״ה אוהב אותנו, הקב״ה אוהב כל אחד מישראל, כל יהודי הוא בן יחיד ואהוב אצל המלך! המלך מבקש מאיתנו: **תתקן לי את המנורה שיש לך!**

ומהי ה׳מנורה׳? מגלה לנו רבינו: **המנורה היא שתי העיניים, שתי האוזניים, החוטם והפה!** ואדם אומר: ״מה כבר יש לי בזה״... והוא מתבייש בזה, וחושב שזה לא כ״כ חשוב, וכדברי המדרש הנ״ל. **אבל הקב״ה אומר: ׳אני צריך את המנורה שלך!׳...** אתה מתבייש בזה, אבל דווקא זה מה שאני צריך... **ואם צריך לתקן, לפאר, להבריק ולשפשף את המנורה שלך, שיהא יותר כבוד, אדרבה! אבל אני צריך את המנורה שלך... ״בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת״ – את זה אני צריך! זה מה שחשוב לי! ואל תביא לי מבחוץ, מאחרים, או תסמוך שכבר יש לי את זה, ואמנם יש אצל הקב״ה הכל, ׳אבל׳**

– אומר הקב״ה, 'אני צריך את שלך!'...

המדרש הזה הוא הקדמה נפלאה לדברי רבינו כאן; הרי אנחנו מדברים מעניין המנורה שיש לאדם, שבה יש **שבעת הנרות**, שבזה תלוי כל חיי האדם, וכמו שרבינו אומר בתורה זו – כל החיים של האדם תלויים בזה! וסיפרנו כמה פעמים, שמוהרא״ש הקדוש תמיד היה אומר, שכשהוא התקרב לרבינו, והגיע לתורה זו, עליה התמקד ביותר.

ולא לחינם תורה זו בליקו״מ היא תורה **כ״א** דייקא, כי הוא מספר קדוש – שם **אהי״ה**, שהוא כמנין **כ״א**, והוא שם של תשובה (ומבואר בדברי רביז״ל בליקו״מ ח״א סי׳ ו), שהוא בחינת (תהלים כג, ו) **״אַ״דְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי** כָּל יְמֵי חַיָּיִ״ – שם של תשובה והתחדשות, ענין שאדם מתחיל תמיד מחדש, וכמו המנורה בביהמ״ק – שהדליקו בכל יום מחדש.

ולפי שיטת הרמב״ם הדליקו את המנורה פעמיים – גם בבוקר וגם בערב; בפשטות, כפי הנלמד מפסוקי התורה והגמרא, 'הטבת הנרות' הייתה בבוקר, אבל ההדלקה הייתה בשעת התמיד של בין הערבים, ודלקה עד הבוקר, אך הרמב״ם אוחז שהדליקו גם בבוקר, כי ה'הטבה' זה לא רק ניקוי המנורה, אלא גם הדלקתה, ויש לזה גם מקור בזוהר [ויש שמביאים מזה הוכחה שהיה לו להרמב״ם ספרי הזוהר, כי הדבר מוזכר גם בזוהר – שהייתה הדלקת המנורה גם בבוקר].

על כל פנים, לכל הפחות פעם אחת ביום הדליקו את המנורה בביהמ״ק, והוא ענין של **״בכל יום יהיו בעיניך כחדשים״** – כל יום תנקה את המנורה מהאפר שיש עליה מן היום הקודם, ואם הפתילה כבר כבויה – תעשה דבר חדש, שים פתילה חדשה, שמן חדש, **הכל חדש!** שזה ענין של **כ״א – שם אהי״ה**, 'אני מתחיל מעכשיו מחדש!'...

והנה הקב״ה אומר: **״דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו״**, ויש כאן כפל לשון: **'דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן'**, ומוסיף: **'וְאָמַרְתָּ אֵלָיו'**. מדוע? כי כפי שיבואר לקמן, ענין של **'דיבור ואמירה'** הוא העיקר של המנורה, שזה הבסים של החיים, שבזה נשלם ענין של **״שבעה נרות״** – שכולם מסובבים את הנר האמצעי – **״פְּנֵי הַמְּנוֹרָה״**, שהוא ה'פֶּה' של האדם, שעל ידו הוא מגיע לכל הקדושות של שבעת הנרות!

ובתורה זו מקשר רבינו לעניין זה את הכל: ענין של **שבעת ימי השבוע**, וכן ענין **שבעת ימי משתה של חתן**, וכן – לא עלינו – **שבעת ימי אבלות**, והכל קשור ל**שבעת הנרות** הללו, כי הנה חתן הולך להתחתן, לבנות בית נאמן בישראל, אזי הבניין מתחיל עם **״שבעת ימי המשתה״**, כי בזה הוא מתעורר להדליק את **״שבעת״** הנרות של המנורה הטהורה!

ידוע המנהג מצדיקים, שתחת החופה עושה הכלה שבע הקפות סביב החתן, בבחינת (ירמיהו לא, כא) **״נְקֵבָה תְּסוֹבֵב גָּבֶר״**; מה ענין שבע הקפות אלו? אותו ענין האמור: **להמשיך את ״שבעת הנרות״ האלו!** עכשיו הולכים הזוג לבנות בית נאמן בישראל, ומתעוררים לעבוד על אלו שבעת הנרות ביחד! אדם שהוא לבד, ועדיין לא התחתן, הוא **׳פלג גוף׳**, בבחינת ״חצי צורה״ – הוא רק חצי... ועכשיו כשהוא הולך להתחתן – זו השלימות!

והנה, המנהג הוא, מעת שמתחתנים – מתחילים להדליק נרות בבית [כן המנהג אצל רוב ישראל, שעַד החתונה האישה לא מדליקה נרות, כי יוצאת בנרות אימה, אך מיד כשמתחתנת – מתחילה להדליק נרות, ואכן מנהג ישראל שקונים פמוטים, ובהם מדליקה נרות], מדוע? כי זה יסוד בנין הבית שמתחילים לבנות, **שבבית הזה תאיר השכינה הקדושה**! ואנחנו יודעים מהסיפור של רבינו משבעת הקבצנים, שזה כנגד שבעת ימי המשתה – וממילא כנגד שבעת הנרות האלו.

ודייקא לכבוד שבת מדליקים את הנרות האלו, כי שבת הוא היום השביעי, ויום השביעי הוא האמצע של ימות השבוע, וכדאיתא בגמרא (פסחים קו:), שיש שלושה ימים קודם השבת – רביעי, חמישי ושישי, ויש שלושה ימים ״בתר שבתא״ – ראשון, שני ושלישי, ובאמצע: **שבת**, שזה מה שאומרים בזמירות (פיוט ׳אזמר בשבחין׳): **״יְמִינָא וּשְׂמָאלָא וּבֵינֵיהוּ כַּלָּה״** – צריכים להאיר על ימין ועל שמאל, וביניהם ה׳**כלה**׳ – שבת קודש!

ונבין זאת מהבנין שרבינו בונה בתורה זו – **תורה כ״א**, שאם הנר האמצעי הוא ענין הפֶּה, שבו תלוי כל הקדושות האחרות שאליהן האדם רוצה להגיע, איך הוא מתחיל? זה ענין של **״פ׳ני ה׳מנורה״** – ה׳**פה**׳, שהוא מתחיל לבקש מהקב״ה: **״רבש״ע, תרחם עלי!״**...

כמה יפה לאדם להרגיל את עצמו לבקש מהקב״ה ״תרחם עלי״! אם רבינו

מלמד אותנו כאן, ששבעת הנרות הם שתי העיניים, שתי האוזניים, שני נקבי החוטם והפה, כמה על האדם לבקש מהקב״ה: ״**רבש״ע, תרחם עלי! תרחם עלי שיהיו לי עיניים בריאות – ברוחניות ובגשמיות! שאזכה לשמור על העיניים שלי, לקדש אותם!**״ שיהיה רגיל בזה בכל יום!

הזכרנו לעיל דברי מוהרא״ש הקדוש, שכשהוא התקרב לרבינו, ומצא את התורה הזאת – תורה כ״א, הוא לקח זאת תכף ומיד כעבודת קודש, והייתה לו סייעתא דשמיא לקחת את זה, כי צדיקים זוכים למצוא את שאהבה נפשם... הם מוצאים את העניין שהם צריכים! והוא הבין: ׳**כאן תלוי כל הספר של רבינו!**׳ כי רבינו מדבר פה מ״שֶׁפַע אֱלֹקִי״ – שאדם יזכה שהמוח שלו יהיה דבוק בהקב״ה, וכי יש דבר יותר גדול מזה שמוחו של אדם יהיה דבוק בהקב״ה?... אדם אומר: ׳הלוואי הייתי אפילו כמה דקות חושב מהקב״ה׳... ורבינו מגלה כאן שיש דרך להגיע לזה! זה נקרא ״**שפע אלקי**״ – כלומר, שהמוח שלך בבחינת ״**שפע**״ של אור שבא אליך מהקב״ה, איך מגיעים לזה? מגלה רבינו: **ע״י קדושת שבעת הנרות!**

ואיך מגיעים ל׳קדושת שבעת הנרות׳? אדם אומר: ׳איפה אני מונח?... איפה העיניים שלי?... ה׳ ישמור׳... **צריכים לבקש ולבקש ולא להפסיק! אדם מבקש עוד הפעם ועוד הפעם: ״רבש״ע, תזכה אותי לעיניים קדושות, שאראה אותך מכל דבר, שעיניי תהיינה שמורות מלהסתכל ברע!״**, ולא סתם לבקש כל פעם ״תברך אותי שאזכה לזה; תן לי ברכה״... **תעבוד על זה! תסגור את העיניים שלך! אל תסתכל במכשירים טמאים! אל תלך במקומות שאסור ללכת!** לא שאדם מבקש ״תן לי ברכה״ וזהו... **תעשה!** וכמו שפעם ביקשה איזו אישה ברכה מ״החפץ חיים״ לילדים טובים, וענה ואמר: ׳**וכי לזה צריכים ברכה?! תבקשי, תתפללי, תחנכי!**׳... אותו דבר אם מדברים מ׳קדושת שבעת הנרות׳ – **צריכים להשקיע! לעובדא ולמעשה!**

וכמו בכל דבר – כן בזה יש ענין של ״**סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב**״, אז תתחיל עם ״**סוּר מֵרָע**״! אתה מבקש על קדושת העיניים, ואתה ׳**טובל ושרץ בידו**׳... – יש לך מכשירים טמאים, ה׳ ישמור, אתה הולך למקומות מזוהמים, רחמנא ליצלן! **תבין מעצמך שצריכים להפסיק עם זה, במסירות נפש!** אתה מרגיש

שאולי הנשמה כמעט יוצאת ואתה כמעט ולא מחזיק מעמד – **מסירות נפש!** ותבקש: **״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זֶה לֹא מַה שֶּׁאֲנִי רוֹצֶה!״...** תוציא את הכיסופים שלך מפיך, תבקש תמיד, בכל יום, אל תתעייף! ואז תתחיל לזכות שהעיניים שלך יראו דברים טובים...

וכל זה – כשתזכה לקיים **׳חטבת הנרות׳**, וכמו שאמרנו לעיל, שבכל בוקר היו מנקים את כל האפר והפחם שנשאר, ולענייננו – זה סובב והולך על כל הדברים שאדם צריך לנקות מעצמו, אז תנקה... מקודם תנקה את הפסולת, **ובאותו זמן** תכין כבר פתילה חדשה, שמן טרי, ואז אפשר להדליק את המנורה, וכבר תראה עולם אחר לגמרי לפניך... **כבר תראה שיש דברים יפים לראות בעולם...** העיקר: **הרבה תפילה!**

וכן הוא לעניין **קדושת האוזניים** – שאדם יזכה לאוזניים טובות, לסתום את האוזניים שלו, לא לשמוע דברים רעים; כמה יצר הרע ומלחמה גדולה יש בזה! וזה הן אצל בנים והן אצל בנות, ששומעים שירים פסולים, שירי עגבים, רחמנא ליצלן, ותוהים ״מה כבר יש בזה״, אבל על הס״מ והסטרא–אחרא לא צריכים להבין ׳פשטים׳... **זה גוֹעל נפש! פשוטו כמשמעו!** אבל אם אדם עדיין לא יצא מהאחיזה של הקליפות – כך הוא...

והנה, ממילא אתה, יש לך יצר הרע, ואתה שומע במכשיר ה׳נגן׳ שלך כאלו שירים, והנה אתה עם ה׳אוזניות׳ – ואף אחד לא יודע מה אתה שומע... חושבים שאתה שומע שיעורי תורה... **אבל אין לך מה לעשות, ואתה לא מתבייש – את לא מתביישת – להדליק כזה מכשיר בקול, כדי שכולם יצטרכו לסבול מזה, בלי בושה! ויגיעו אנשים מאנ״ש ויבקשו ״סליחה, אתה לא לבד פה... אתה במקום ציבורי, ואת/ה מפריע/ה לאחרים״... – ׳מה פתאום, אעשה מה שאני רוצה׳... איפה הבושה?! להיכן הגענו?! איך קורה דבר כזה?!... יש לך יצר הרע שלך – זה משהו אחד, אבל להתנהג בחציפות כלפי אחרים ולא אכפת לך?! אנשים מבקשים, נשים מבקשות, לא אכפת לך?!...**

על זה צריכים את ה׳פח׳ – לבקש: **״רבש״ע, תטהר את האוזניים שלי! שאשמור על מה שאוזניי שומעות! יש לי מלחמות, יש לי יצר הרע גדול, תעזור לי!״...** ואם אדם זוכה להיות חזק בתפילה – סוף כל סוף יזכה לזה!

ובזה אנחנו חוזרים לדברי המדרש הנ״ל, שהנה אדם יכול לומר ׳**שהמלך יביא את המנורה שלו... שהמלך יביא את סוג השירים שלו... ומה אני קשור?**׳... לא! מבקשים ׳**ממך**׳! המלך אומר: ״**אני רוצה לראות את המנורה ׳שלך׳, את הכלים ׳שלך׳**, זה מה שחשוב לי!״... למה? ״**כי אתה אהוב עלי, אתה האהוב שלי, ואני רוצה את הכלים ׳שלך׳! ואל תתביישׁ!**״, כי הנה אתה אולי מתבייש, זה לא כ״כ מפואר... אבל תביא את זה! ותבין מעצמך איך לפאר את זה, איך לתקן את זה, **אבל אני צריך את המנורה ׳שלך׳!**

זו השמירה על האוזניים, שאדם יסתום אוזניו מרע, וכמובן – כן הדבר גבי דיבורים רעים, שאדם ישמור משמיעת לשון הרע ורכילות וכו׳, וכן כאמור, להיזהר משמיעת שירים פסולים, שעל זה יש יצר הרע גדול, ולא כ״כ לעקור את זה.

רבינו הזהיר כ״כ על העניין של שמיעת שירים פסולים, ואמר שזה מזיק מאד לעבודת ה׳, ועל זה יש תורה שלימה – בליקו״מ ח״א סי׳ ג׳, שם מבאר רבינו כמה מזיק לעבודת ה׳ לשמוע שירים פסולים, ושוב נדגיש: **אם יש לך יצר הרע לזה – ניחא, אבל להכשיל אחרים?! את לא יכולה להתאפק, ואפילו שנמצאים במקום ציבורי, נוסעים עם כולם, צריכים להשמיע כאלה דברים אפילו שמבקשים ממך שתסגרי את זה?!...**

אבל על זה צריכים הרבה תפילה, להגיד לְהַפֶּלֶּה: ״**רבש״ע, אני רוצָה! אני רוצֶה! תעזור ליז!**״.

זה ענין של ״**סור מרע**״ בקדושת האוזניים, ומהו ענין קדושת האוזניים ב״**קוּם וַעֲשֵׂה**״? מגלה רבינו: ״שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים״ (משלי כב, יז); **הדרך היחידה שאדם יזכה לאוזניים קדושות – לשמוע דברים טובים, לשמוע אלקות מכל דבר, זה רק אם יש לו אוזניים ששומעים דברי חכמים!**

כך מגלה לנו רבינו, וזה מעניין מאד, הרי רבינו היה יכול להביא הרבה דוגמאות של דברים גבי ׳שמיעה׳, כגון דברי תורה וכו׳, אבל רבינו אומר שקדושת האוזניים זה ״**שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים**״ – אמונת חכמים!

וגם זה – לא דבר קל הוא, שאדם יזכה לשים את השכל שלו, ולשמוע את דברי החכם והצדיק; ו׳**לשמוע**׳ אין הכוונה על שמיעה בעלמא, אלא ׳לשמוע׳ היינו ״**לקבל**״, וכמו שכתוב (שמות יח, א) ״וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ״ – לא

סתם ׳שמיעה׳, אלא כדברי רש״י שם: **״מה שמועה שמע ובא״** – שהוא שמע ׳שמיעת הלב׳, וכדאיתא בזוהר: **״שמיעא בליבא תליא״** – לא סתם שהאוזן שומעת, אלא שהאדם ׳מבין׳ ושומע!

זה נקרא **״שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים״** – תבטל את השכל שלך! – ׳אבל יותר טוב לי ככה וככה׳... אז אתה תסתבך בכל מיני עניינים... משא״כ אדם שזוכה לשים את השכל שלו בצד, ולקיים **״שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים״** – זו מצוה! חכמינו הקדושים אומרים (שבת כג.): **״מצוה לשמוע דברי חכמים, שנאמר** (דברים יז, יא) **״לֹא תָסוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל״**; ועל זה איתא (ספרי, פרשת שופטים): **׳אפילו אומר לך על שמאל שהוא ימין, ועל ימין שהוא שמאל׳**; אדם שומע זאת ותמה מאד: ׳אבל אני יודע שהיד הזאת היא ״ימין״, והיד השניה היא ״שמאל״, ואיך החכם יבוא ויגיד לי על יד ימין שלי שהיא בעצם יד שמאל?!׳... **אבל אדם שיש לו אמונת חכמים, אחרי שהוא שומע זאת מפי החכם, הוא אומר ״סימן שלא ידעתי עד עכשיו מה זה ׳ימין׳ ומה זה ׳שמאל׳... אמנם כך למדתי מאז שאני ילד, והחורים שלי אמרו לי שזאת היד הימינית שלי, אבל הנה פתאום החכם מגיע ואומר לי שזה בעצם שמאל״**, אז אדם שאין לו אמונת חכמים הוא יגיד ׳החכם הזה משהו לא בסדר אצלו׳... **אבל אדם שיש לו אמונת חכמים, הוא מיד אומר: ׳אם החכם אומר שזה בעצם שמאל, סימן שלא ידעתי עד עכשיו מהו ׳ימין׳ ומהו ׳שמאל׳... לא לימדו אותי בדרך הנכונה... ואני צריך מעכשיו להתחיל ״דף חדש״ וללמוד מחדש מה הפירוש של ׳ימין׳ ו׳שמאל׳״**, ואז באמת יתגלה לך שֶׁמַּה שאתה חשבת שהוא ״ימין״ – הוא בעצם ״שמאל״, ומה שחשבת שהוא ״שמאל״ – הוא באמת ״ימין״... זה נקרא **״שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים״**!

ואדם שזוכה לאמונת חכמים – הוא זוכה לחיים מאושרים! כי הוא יודע תמיד **׳יש לנו עצות מהחכמים איך להחזיק מעמד בחיים שלנו׳**; יש כ״כ הרבה דברים בחיים שהם לא כ״כ ברורים לנו, אנחנו לא יודעים האם זה **׳ימין׳** או **׳שמאל׳**... הוא אמנם יודע ״זו יד ימין שלי, וזו יד שמאל״, אבל מהי ה׳דרך הימינית׳ – הוא לא יודע...

באידיש, פירושה של המילה **׳ימין׳** היא **״רעכץ״**, ופירוש נוסף יש למילה **״רעכץ״** – **׳דרך הישר והנכון׳**, זאת אומרת: **״ימין״ זה צריך להיות דבר**

״ישר״ ומקובל! ואם יש לי איזה בלבול המוח באיזה ענין – שאינני יודע איך להתנהג, סימן שאינני יודע מהו ״ימין״, ועלי לעבוד ולהגיע אל ה״רעבץ״ – ה׳ישרות׳, כדי להבין מהו ׳ימין׳ ומהו ׳שמאל׳...

זוהי קדושת האוזניים משבעת הנרות; **כמה צריכים להתפלל להקב״ה יומם ולילה: ״רבש״ע, תזכה אותי לאוזניים קדושות! שאשמע אלקותך מכל דברי!״**, רבינו אומר (שיחות הר״ן, סי׳ נב): **:מִפִּי הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וַאֲפִלּוּ מִסִּפּוּרֵי הַגּוֹיִים צוֹעֵק גַּם כֵּן כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: ״סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת כְּבוֹדוֹ״** (תְּהִלִּים צ״ו), **שֶׁאֲפִלּוּ בְּסִפּוּרֵי הַגּוֹיִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ צוֹעֵק תָּמִיד, וְקוֹרֵא וּמְרַמֵּז לְהָאָדָם שֶׁיִּקָּרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יְקָרֵב אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים בְּאַהֲבָה וּבְחִבָּה גְּדוֹלָה״**; ואם צועקים לאדם – חוש השמיעה שלו לא צריך להיות כ״כ טוב כדי לשמוע... גם אדם שלא שומע כ״כ טוב – הוא שומע צעקה... והנה אומר רבינו, שכבוד ה׳ יתברך **״צועק״** מכל דבר, אבל כנראה שהאוזניים שלנו אטומות... ואפילו שזה **״צועק״**, אדם אומר ׳אני לא שומע׳...

ומה עושים? אדם שיש לו בעיות באוזניים, הדבר הראשון הוא הולך לרופא – והוא מנקה לו את האוזניים... לפעמים יש שם כ״כ הרבה לכלוך הסותם, עד שהוא לא שומע טוב... אז הדבר הראשון הוא: **תסתום את האוזניים מכל–מיני דברים פסולים – שירי עגבים, דיבורים אסורים! אדם מתחיל לספר לך כל מיני סיפורים – ״לא רוצה לשמוע! לא מעניין אותי!״... – ׳לא שמעת? לא סיפרו לך?׳... ״זה לא מעניין אותי!״... – ׳הרי צריכים לדעת חדשות׳... ״לא מעניין אותי!״...**

ואכן, לא מְדַבְּרִים מִדְּבָרִים שצריכים לדעת, אלא מדובר כשאחד מתחיל לדבר איתך מבני אדם, צריך להיות חזק – **״לא מעניין אותי!״...**

להסבא של רבינו ז״ל, רבי נחמן מהארדענקא זי״ע, היתה ברכה מיוחדת – כך אמרו הצדיקים (מהבעש״ט הקדוש) – שהוא תמיד ביקש מהקב״ה שהוא לא ישמע מה שלא צריך לשמוע... **איזו ברכה נפלאה זו! כמה אדם צריך לבקש מהקב״ה על זה! זו תפילה פשוטה: ״רבש״ע, תזכה אותי שלא אשמע מה שאני לא צריך לשמוע!״... זו תפילה פשוטה, אבל מונח בזה הרבה הרבה, עד שאדם**

יכול להציל את החיים שלו ממש! כי רוב הצרות של האדם, כל מה שאדם סובל, זה רק מחמת מה ששמע מפלוני ואלמוני, שעפ״י רוב אלו דברים בטלים שיצרו ובנו אותם, ואין להם לא ידיים ולא רגליים, אבל כך הוא הטבע של בני אדם, שלוקחים איזה סיפור, ומוסיפים לזה עוד ועוד, ומספרים את זה הלאה, בשעה שהעניין לא התחיל ולא נגמר... ואשרי הזוכה להתפלל: ״רבש״ע, תזכה אותי שלא אשמע מה שאינני צריך לשמוע! רבש״ע, אתה יודע מה שאני צריך לשמוע, אתה יודע מה שחשוב לי לשמוע, יותר מזה – לא מעניין אותי!״...

וזו הברכה שהייתה לרבי נחמן מהארדענקא, והיה בזה מעשה ידוע – מתי שמעו שיחה זו מהבעש״ט הקדוש, כי פעם ישבו התלמידים בשולחן הבעש״ט, והתחיל הבעש״ט לדבר מהשבח של רבי נחמן מהארדענקא.

רבי נחמן מהארדענקא ישב בסוף השולחן, וכשהחל הבעש״ט הקדוש לדבר בשבחו, פתאום רואים איך שהוא עושה תנועות באזניו כאדם שאיננו שומע מה שמדברים אליו, ומנסה להטות אזנו לשמע הדברים... בתחילה כולם צחקו לפשר המראה המוזר, אך ענה ואמר רבם הקדוש: **״דעו לכם, שהוא לא שומע מאומה ממה שאני מדבר עכשיו! הוא זכה לברכה הזאת, שהוא לא שומע מה שאיננו צריך לשמוע, והנה עכשיו אני מספר בשבחו לכולם, אז הוא לא צריך לשמוע זאת, ולכן הוא לא מבין מדוע הוא פתאום לא שומע כלום״...**

ואיזו ברכה נפלאה זו לאדם, שהוא יבקש על זה מהקב״ה – **״רבש״ע, תזכה אותי שלא אשמע מה שאני לא צריך לשמוע״**, וכן לבקש: **״רבש״ע, זכני שלא אראה מה שאיננו צריך לראות!״**... תבכה להקב״ה ותבקש על עיניים בריאות! אל תבקש רק ״תן לי ברכה״... **תבכה, תדפוק את הראש שלך – הן בקיר, היינו בקירות הלב, והן ע״ג הרצפה – ותבקש: ״רבש״ע, שלא אראה מה שאיננו צריך לראות!״**... אותו דבר לעניין האוזניים – **״רבש״ע, תזכה אותי שלא אשמע מה שאיננו צריך לשמוע!״...**

איזו ברכה נפלאה זו! לפעמים אדם שומע איזה דבר – ואפילו לפעמים הוא רואה את זה באיזה ספר – וזה מבלבל לו את המוח לגמרי... **קיבלת חינוך קדוש וטהור, ופתאום מצאת איזה חיבור שאדם חיבר מהדמיונות שלו, ואולי גם יש לו איזו 'הסכמה'**

מאיזה רב על הדמיונות שלו... והנה אדם רואה זאת ומתבלבל לגמרי – ׳תראה, כל מה שעשיתי ואיך שאני מתנהג זה לא נכון׳... מבלבלים לך את המוח! זה השליח של הס״מ והסט״א! אם היית מקיים בשלימות ״שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים״, וזכית להתקרב לצדיקים, וקיבלת לימוד והדרכה נכונה, זהו זה! תבקש: ״רבש״ע, אני לא רוצה לשמוע ולא רוצה לראות מה שלא שייך אליו!״... – ׳אבל זה מעניין... מישהו הביא לי איזה ספר מעניין... מלא בהנהגות ועניינים׳... ואדם לוקח את זה בתמימות... אבל אדם שקיבל לימודים טובים וחזקים – אסור לו אפילו להסתכל בזה ולרעות בשדות זרים... אתה קיבלת לימודים, וזהו זה! אדרבה, תחזק את אחרים, תשמיע להם מה שלמדת, ואם יש לך שאלה – תשאל חכם; זוהי ׳קדושת האוזניים׳!

ואח״ע מגיע ׳קדושת החוטם׳, שעל זה מוהרא״ש הקדוש היה תמיד אומר, שהוא המשקל הכי חשוב, וזה ענין של שמירה מכעס – **כמה אדם צריך לשמור את עצמו מכעס וקפידות! זה מחדברים הכי קשים!** וזו המדרגה של משיח צדקנו, שעליו כתיב (איכה ד, כ) ״רוּחַ אַפֵּינוּ מְשִׁיחַ ה׳״ – שתהא לאדם ׳אריכות אפיים׳, ויסבול ולא יתעצבן מכל דבר שקורה לו – לא מדבר גדול ולא מדבר קטן! כי יש בני אדם, שאם זה מגיע לניסיון גדול – אז הוא מבין שעליו להחזיק מעמד, אבל לפעמים זה קורה בדברים קטנים ממש – שהנה קרה איזה דבר שלא היה כפי רוחו, והנה הוא כבר ׳מתפוצץ׳ ומאבד את כל הסבלנות שלו...

והניסיון הכי גדול הוא: בבית! בבית הניסיון הכי גדול – שאדם יאריך אפו! יסבול! שידע ׳זה הניסיון שלך!׳... ואיזה ניסיון? מגלה רבינו (ליקו״מ ח״א סי׳ סח): **כתבו לך צִ׳ק גדול מאד, סכום מכובד מאד, שלא היית מוותר עליו... אבל לא נותנים לך את זה ככה בלי כלום, אלא מוכרחים לתת לך ניסיון של כעס... הנה פתאום באת הביתה, והצ׳ק נמצא כבר בתוך ה׳תיבת דואר׳, אבל עוד לא בדקת את הדואר... אתה צריך מקודם להיכנס הביתה, ולראות שהבית מסודר, והנה פתחת את הדלת – וזה לא בדיוק ככה... יש דברים הפוכים על הרצפה, הילדים לא מסודרים, האוכל לא מוכן על השולחן, ועכשיו המבחן שלך הגיע, והנה אתה לא עומד בניסיון, ומתפרץ על האישה: ״מה עשית כל היום?! איפה היית?!״...**

ואז הוא 'מתפוצץ', והנה הגיעה איזה עוף מעופף לתיבת הדואר, נטלה עם המקור שלה את הצ'ק, ואכלה את זה... אתה אפילו לא ידעת שזה אמור להגיע לך, זו 'ירושה' שמגיעה לך מזמן רב אחורה, או איזה בנק נזכרו שיש לך כסף שם, לא חסר מקומות מאיפה הגיע הכסף הזה... והנה זה 'הלך', נטרף... כי לפני שפתחת את תיבת הדואר – צריך להגיע אליך ניסיון, ולא עמדת בניסיון...

והנה, זה דבר גשמי שאדם מאבד ע״י הכעס, ומביא רבינו יותר מזה – בשם הזוהר הקדוש בפרשת תצוה – שע״י הכעס מתקיים בו (איוב יח, ד) **״טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ״** – לא רק את הכסף שלך אתה טורף, אלא ה״י גם את הנפש... **האר״י הקדוש אומר, שאין דבר הפוגם את הנפש כ״כ כמו הכעס! כי חטא ועוון ח״ו, עושה כתם, אבל כתם יכולים לכבס ולנקות, אבל אם ה״י לקחו את הבגד וקרעוהו לחתיכות – מה תעשה עכשיו... אין כבר מה לכבס...**

הכלל, אדם צריך לשמור מאד מכעס, ובפרט בבית – כמה צריכים לשמור מכעס, הן הגבר והן האישה, לשמור מדברים כאלו! לא להגיע לידי כעס! ואכן יש ניסיונות, זה לא אומר שאין ניסיון... אבל – אומר רבינו בספר המידות – הניסיון הוא כדי להרים את האדם, לפני שנותנים לאדם גדולה – מנסים אותו, ובדיוק כפי הדוגמא הנ״ל של הצ'ק: לפני שרוצים להרים אותך ולתת לך שפע גדול, מביאים לך ניסיון, ובוא נראה אם תעמוד בניסיון של הכעס, אם עמדת בניסיון – זכית! זכית ב'לוטו'... אבל אם לא – ״טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ״... מה הכוונה? שאין לאדם ישוב–הדעת, הוא כולו מבולבל, הוא לא יכול ללמוד ולהתפלל, הוא ברח מהבית, ומי יודע מה עשה שם, ומה יש לך עכשיו?... **זו אמנם עבודה לא קלה, וצריכים הרבה להשקיע בזה!**

ובזה אנחנו חוזרים עוד הפעם אל ה'פה', שאדם יבקש: **״רבש״ע, תשמור אותי מכעס! תזכה אותי לאריכות אפיים! שלא איכנס לכעס על שום דבר! ומיד כשאני מתחיל להרגיש משהו מרתיח בתוכי – אני יודע שזה מהעוונות שלי... אף אחד לא אשם!״...** אל תגיד ״אשתי אשמה, הילדים אשמים, אלה ואלה אשמים״... **אף אחד לא אשם! אם היית זוכה באמת לישוב–הדעת, שום דבר בעולם לא היה מבלבל אותך!** אבל על זה צריכים המון המון התחזקות...

זהו הלימוד של רבינו, ואלו הם **׳שבעת הנרות׳**, וכמובן – חוזרים אל ה״קנה האמצעי״, שהוא ה׳**פה**׳, שזה בחינת **״שבת קודש״** – שהוא האמצע של ששת ימי השבוע, וצריכים תמיד להגיע אל השבת, ולקבל ממנה! וכפי המבואר בספה״ק, ׳שבת׳ זה העניין של ה׳פה׳, ענין של תפילה – **׳מלכות׳**, זו ׳שבת׳, שבה אין שום מלאכה בידיים, אלא רק **׳קדושת הפה׳**! בשבת לומדים תורה, מתפללים, אוכלים, **״קדושת הפה״**! וזה נותן לאדם את הכח שהוא יכול בכל השבוע להתמודד עם כל הניסיונות של העיניים, האוזניים והחוטם.

זה הלימוד הנורא והנפלא שרבינו מלמד כאן – בתורה זו, ורבינו מקשר את הכל לעניין המנורה – **פרשת השבוע**, שהיא מקושרת לפרשת שבוע שעבר – שסיימנוה בעניין ׳חנוכת המזבח׳, שכל הנשיאים הקריבו את קרבנם, מלבד שבט לוי [ואכן היו שתים–עשרה נשיאים, כי שבטו של יוסף התחלק לאפרים ומנשה, אז הם היו שתים–עשרה בלי שבט לוי], ועשו את הכל על פי ה׳, וכשהם גמרו – נחלשה דעתו של אהרן: מה עם השבט שלי – שבט לוי? למה אנחנו לא נקראים להקריב בחנוכת המזבח? מה איתנו?... כלשון רש״י: **׳לָמָּה נִגְמְכָה פָּרָשַׁת הַמְּנוֹרָה לְפָרָשַׁת הַנְּשִׂיאִים? לְפִי שֶׁכְּשֶׁרָאָה אַהֲרֹן חֲנֻכַּת הַנְּשִׂיאִים חָלְשָׁה אָז דַּעְתּוֹ, כְּשֶׁלֹּא הָיָה עִמָּהֶם בַּחֲנֻכָּה לֹא הוּא וְלֹא שִׁבְטוֹ׳**.

ממשיך רש״י ואומר: **׳אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: חַיֶּיךָ שֶׁלְּךָ וּגְדוֹלָה מִשֶּׁלָּהֶם, שֶׁאַתָּה מַדְלִיק וּמֵיטִיב אֶת הַנֵּרוֹת׳**; ובמדרש תַּנְחוּמָא יש תּוֹסֶפֶת על זה בזו הלשון: **׳הַקְּרְבָּנוֹת, כָּל זְמַן שֶׁבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ קַיֶּים הֵן נוֹהֲגִין, אֲבָל הַנֵּרוֹת, לְעוֹלָם׳**.

ולכאורה צריך הסבר בדברי רש״י **׳שֶׁלְּךָ וּגְדוֹלָה מִשֶּׁלָּהֶם, שֶׁאַתָּה מַדְלִיק וּמֵיטִיב אֶת הַנֵּרוֹת׳**; מדוע הדלקת הנרות והטבתם יותר גדול מחנוכת המזבח – מהקרבנות של הנשיאים? הרי זו עבודה וזו עבודה...

ועוד יש להבין את התוספת שיש במדרש תנחומא: **׳אֲבָל הַנֵּרוֹת, לְעוֹלָם׳**; ואכן הרמב״ן הקדוש שואל זאת על המקום: מה הכוונה שהנרות קיימים לעולם, הרי מחורבן ביהמ״ק – כמו שבטלו כל הקרבנות גם התבטלה הדלקת המנורה, א״כ איך הנרות **״לעולם״** קיימים? ותירוץ הרמב״ן מפורסם, שהרמז הוא לנרות חנוכה,

שאכן זה נשאר לנו עד היום; אפילו אחר חורבן ביהמ״ק יש לנו נר חנוכה.

אבל רבינו הקדוש מתרץ את זה כאן בתורה זו באור אחר לגמרי... מגלה רבינו שבוודאי **״שֶׁלְּךָ וּדְוָלָה מִשֶּׁלָּהֶם״**, כי ע״י העבודה שלך – שזה בעצם העבודה של כל אחד מישראל, כמאמרם ז״ל (אבות א, יב) **׳הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן הַמַּחֵב אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה׳**; במסכת אבות, שבה מבוארות המידות של חכמינו הקדושים, מבקשים מהאדם: **״הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן״ – אתה יכול להיות תלמיד של אהרן הכהן!** אמנם אינך משבט לוי – אבל אתה יכול! **אם אתה תאהב שלום, תרדוף שלום, ותקרב את הבריות אל התורה, אתה מתלמידיו של אהרן הכהן!** וממילא אתה נכלל בפסוק **״דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת״!**

והזכרנו לעיל, שיש פה בפסוק כפל לשון: תחילה **׳דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן׳**, ואח״כ **׳וְאָמַרְתָּ אֵלָיו׳**, מדוע? עפ״י האמור מובן מאד, כי מבואר שהעיקר הוא ה**׳פה׳** – לבקש הרבה מהקב״ה לזכות לכל הקדושה של שבעת הנרות, וזהו כפל הלשון **׳דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן׳**, וכן **׳וְאָמַרְתָּ אֵלָיו׳**, שיבין שהכל תלוי ב**׳דיבור׳** וב**׳אמירה׳**, ומיד אומר הפסוק: **״בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת״** – מדברים אליך! **אתה ג״כ קדוש בקדושת הכהונה והלוויה!**

שבזה אנחנו מזכירים רבות את דברי הרמב״ם הקדוש, בסוף הלכות שמיטה ויובל, ההלכה האחרונה של ספר זרעים (פי״ג הי״ג), אומר הרמב״ם הקדוש, שאם אדם מקבל על עצמו עול התורה ועול עבודת ה׳ באמת וברצינות, **׳הֲרֵי זֶה מִתְקַדֵּשׁ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׳** – לשונו הזהב של הרמב״ם! **אדם שמקבל על עצמו עול התורה ועול העבודה, הוא מתקדש קדש קדשים!** ואומר הרמב״ם, שהוא יזכה לקבל בדיוק כמו הכהנים – **כ״ד מתנות כהונה**, והיה להם פרנסה מכל התרומות ומעשרות וביכורים וכו׳, **גם אתה תקבל!** כך אומר הרמב״ם ופוסק!

נמצא, שאדם יכול לזכות שתהא לו קדושת הכהונה – קדושת אהרן הכהן.

ומעתה מובן היטב דברי רש״י: **׳חֲלִשָּׁה אָז דַּעְתּוֹ, כְּשֶׁלֹּא הָיָה עִמָּהֶם בַּחֲנֻכָּה לֹא הוּא וְלֹא שִׁבְטוֹ׳** – אהרן הכהן רואה את כל הקרבנות של הנשיאים, ויש חנוכת המזבח, איזו שמחה היתה אז, ודעתו נחלשה... **׳אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ**

הוא: חֲזֵיךְ שֶׁלְּךָ גְּדוֹלָה מִשֶּׁלָּהֶם, שֶׁאַתָּה מַדְלִיק וּמֵיטִיב אֶת הַנֵּרוֹת׳ – כי הלימוד היוצא מהעבודה שלך: **הטבת הנרות והדלקתם**, הוא הרבה יותר גדול! אתה מדליקאת המנורה בביהמ״ק, וזה מאיר לכל העולם כולו!

וכמו שאמרנו בתחילת דברינו, שבביה״ק לא היו צריכים את האור, החלונות בביהמ״ק היו צרים מבפנים ורחבות בחוץ – כדי שיצא אור לכל העולם כולו!

וזה כל אחד מישראל, כשהוא מקבל על עצמו להיכנס אל תוך קדושת אהרן הכהן – ׳הדלקת הנרות׳, שרבינו אומר כאן, שזה שייך אליך!

כי זה כלל גדול, שאכן בתורה הקדושה ישנן מצוות השייכות רק לכהנים או לווים, אבל כלל גדול הוא, **שכל התרי״ג מצוות שייכות לכל אחד מישראל באיזו דרך!** ואכן גילה לנו רבינו איך הדלקת המנורה שייכת לכל אחד מישראל, וא״כ בוודאי ״**שֶׁלְּךָ גְּדוֹלָה מִשֶּׁלָּהֶם**״, שזו העבודה הקדושה שלך, שאתה מלמד איך להיטיב את הנרות ולהדליק אותם! **לזכות לעיניים קדושות, אוזניים קדושות, אף קדוש ופה קדוש!** בוודאי זה ״**גָּדוֹל מִשֶּׁלָּהֶם**״, כי אדרבה, **הם** יקבלו את הגדולה שלהם **ממך!**

וממילא כבר מובן תוספת דברי המדרש, שהנרות קיימים ״**לְעוֹלָם**״, שואל הרמב״ן: אבל בחורבן ביהמ״ק זה נפסק לכאורה... לא היה מאם הדלקת המנורה... **אבל לפי דברי רבינו זה לא נפסק אף פעם! זה קיים לעולם בכל יום ויום!**

אם תשימו לב, באמירת הקרבנות שאומרים לפני התפילה, מזכירים את הברייתא ״**אַבַּיֵי, הֲוָה מְסַדֵּר סֵדֶר הַמַּעֲרָכָה**״ [זה חלק מהתפילה!], ושם כתוב כל העניין האמור: ׳**וְדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי קוֹדֶם לַתָּמִיד חֲמֵשׁ נֵרוֹת, וְתָמִיד חֲמֵשׁ נֵרוֹת קוֹדֶמֶת לְדַם הַתָּמִיד, וְדַם הַתָּמִיד קוֹדֵם לַתָּמִיד שְׁתֵּי נֵרוֹת**׳ – כי בביהמ״ק חילקו זאת, תחילה תיקנו חמש נרות לבד, ואח״כ עוד שתי נרות. ולפי דברי רבינו כאן מובן, ששתי הנרות שהיו מטיבים לבסוף – אלו הם שתי העיניים, כי כשאדם זוכה באמת להיטיב את חמשת הנרות הראשונות – מתחיל עם הפה, החוטם והאוזניים, כפי המבואר בספרים הקדושים, העיניים זה המקום הכי גבוה, ואכן כך הוא במציאות בראש האדם, שהעיניים הן המקום הכי גבוה – העיניים הן למעלה

מן הכל, האוזניים מעט פחות למטה, האף יותר למטה, והפה תחתיו, כי כל אלו הדברים מביאים אותנו לעיניים קדושות.

שעל זה אדם מתאונן בוודאי – ׳**מה עם העיניים שלי?! רבש״ע, אני רוצה עיניים קדושות!**׳ אז אם אתה באמת תעבוד להיטיב את כל אלו הנרות, תבין איך להגיע לזה...

נמצא שאנחנו מזכירים את זה בכל יום בתפילה – **הטבת שתי נרות.**

ולבסוף – מדליקים את המנורה בין הערבים, שזה מה שאומרים בקרבנות שלפני תפילת מנחה: ״**וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה**״ – אז הוא מביא את הקטורת, והכלל: שהיו מדליקים את הנרות ׳בין הערבים׳.

אם פעם הסתכלתם בדף האחרון של סידור ״עת רצון״ – של מוהרא״ש הקדוש, יש את הצורה של המנורה [מובא בדברי המקובלים מהאר״י הקדוש עפ״י הזוהר הקדוש], ויש כמה פעמים שנוהגים לכוון את זה, והמקום העיקרי הוא באמירת ״למנצח״ בתפילת שחרית קודם ״ברוך שאמר״, ואם תסתכלו בזה תראו שזה מסודר כפי סדר הפסוקים בצורת המנורה. הפסוק הראשון משולב בחלק העליון של המנורה – על הקנים, מחולקות האותיות אצל הקנים, ואח״כ שבעה פסוקים שהם בשבעת קני המנורה.

והנה אצל העולם ידוע שיש צורה של ״מגן דוד״, ומה זה ״מגן דוד״? כשדוד המלך היה יוצא עם חייליו למלחמה, היה להם מגן, ואנשים חושבים שזה היה הצורה הידועה ומפורסמת, אבל באמת מובא במדרש, שה״מגן דוד״ האמיתי זה היה צורת המנורה; **עם זה הם יצאו למלחמה – עם צורת המנורה!**

וזה ידוע מעניין ספירת העומר, כי במזמור ״למנצח״ יש ארבעים ותשע תיבות [מלבד הפסוק הראשון], וזה מחולק לשבעה שבועות [שבע פעמים שבע – ארבעים ותשע], בכל יום תיבה אחרת, ובפסוק האמצעי – ״**יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים**״ – יש ארבעים ותשע אותיות, ובכל יום מימי ספירת העומר מכוונים תיבה אחת.

והנה, המעיין בזה יראה שכל המזמור הזה הוא עניין שבעת הנרות שרבינו מחזק אותנו עליהם בתורה זו:

הפסוק הראשון הוא: ״**אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה**״ – ענין של ׳הארת פנים׳, האור של ה׳**עיניים**׳! ענין שצריכים לקדש את העיניים,

לבקש את הקב"ה שנזכה לראות עם העיניים שלנו את האור של השכינה, האור של הקב"ה!

הפסוק השני הוא: "**לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ**" – זה סובב והולך על אמונת חכמים, והוא כנגד ה'**אוזניים**', ובזה ידוע הסיפור על רבי יודיל, שהיה צדיק נורא, והיה ארבעים שנה יותר מבוגר מרבינו ז"ל, ובתחילה היה בעיר דאשיב, והיה תלמיד של הרה"ק רבי פינחס מקאריץ זי"ע, והנה הוא שמע שמעו של רבינו ז"ל, אז הוא היה רציני ואמר: "יש כזה צדיק קדוש? ואפילו שהוא אברך צעיר, אני רוצה לבוא אליו, לראותו ולשמוע ממנו"... ואכן הוא הגיע לרבינו.

כשהוא נכנם לחדר של רבינו ז"ל, הוא פתח ואמר (עם קצת הכנעה): "**ילמדנו רבינו דרך בעבודת ה'**"... רבינו ענה ואמר לו באופן 'חריף' את הפסוק הזה בלשון תמיהה: "לָדַעַת '**בָּאָרֶץ**' דַּרְכֶּךָ?"... כאומר: 'אדם שהוא עדיין "בארץ", כבר רוצה לדעת את "דרכך"?'...

דברי רבינו אלו היו 'חריפים', הרי ר' יודיל היה אדם צדיק גדול מאד, ובפרט אחר שהוא התקרב לרבינו – הוא היה כבר רואה נשמות, ומדבר על קברי צדיקים עם נשמות... והנה הוא מגיע לרבינו, ורבינו אומר לו את הפסוק הזה – "לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ?!"...

נמצא א"כ, שהפסוק הזה הוא ענין של "**שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים**", ענין של ידיעה אמיתית שאדם יקבל מהצדיקים, שיזכה לאמונת חכמים! זה הקנה השני של המנורה.

והפסוק השלישי הוא: "**יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם**", ולפי דברי רבינו ז"ל, זה סובב והולך על ענין ה'**חותם**', שאדם יתן תודה להקב"ה, בבחינת "**יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם**" – שאדם יֵדע תמיד שכל דבר הוא בהשגחה, ואז לא יהיה בכעס ח"ו, אלא תמיד יסבול כל מה שעובר עליו.

והקנה האמצעי זה הפסוק "**יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישׁוֹר**", שזה סובב והולך על קדושת ה'**פה**', שאדם ישמח תמיד, ותמיד תמיד ישיר שירים להקב"ה; **הפה שלו יהיה מלא עם אלקות!**

ואח"כ חוזרים הפסוקים מן הצד השני של המנורה, כי כל קנה הוא מכוון הן לצד ימין והן לצד שמאל, והפסוק "**יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם**" הוא פעמיים, כי זה סובב והולך על

קדושת ה׳חוטם׳ – שהם שני נקבים, ועל־כן זה אותו הדבר – הפסוק השלישי והפסוק החמישי, והלימוד לאדם הוא: **כמה צריכים להיזהר מכעס וקפידות, כמה אדם צריך למסור נפש שלא יכנס לכעס, בפרט בבית!**

והפסוק השישי הוא: ״**אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ**״, שזה ענין של ״**לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ**״, שאדם יהיה חזק בהלימוד של ״**שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים**״ – אדם יקבל חינוך מהצדיקים לדעת איך להתנהג בימי חייו.

והפסוק האחרון, הוא סובב והולך על העין הימינית של האדם, שזהו: ״**יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ**״ – ׳**וְיִירְאוּ**׳ כמובן זה ענין של ׳**יִרְאָה**׳, אבל ׳**וְיִירְאוּ**׳ זה גם־כן ענין של ׳**רְאִיָּה**׳, שאדם יזכה לראיה קדושה.

וזהו ״**מגן דוד**״ – עם זה יצא דוד המלך יחד עם החיילים שלו אל המלחמה!

אדם רוצה לצאת למלחמה, איך יוצאים? עם קדושת שבעת הנרות! אם אדם זוכה לזה – זה המגן שלו! ובזה הוא ינצח את כל המלחמות, הוא יזכה לנצח את כולם!

זה הגילוי שרבינו מגלה כאן – **קדושת שבעת הנרות**, ובתחילת דברינו הזכרנו שרבינו מגלה שזה ענין **שבעת ימי המשתה** – חתן שזוכה עתה להתחתן, יש לו שבעת ימי המשתה, כי בהם מכינים אותו אל הקדושה הזאת!

יש מנהג אצל אנשי שלומינו, שהיו קורין בכל יום משבעת ימי המשתה, יום אחד מהז׳ בעטלירם [שבעה קבצנים], וזאת כדי ללמד לאדם: **עכשיו התחתנת, ותחת החופה עשו מסביבך שבע הקפות, כל זה כדי להמשיך עליך את הקדושות האלו, ועכשיו אתה מתחיל את העבודה – לשמור על העיניים, לשמור על האוזניים, לשמור על החוטם – שמירה מכעס! כשאדם זוכה להתחתן – הוא זוכה לשמירה עליונה!**

ועוד אומר רבינו, שזה הענייַן של – לא עלינו – **שבעת ימי אבלות**, שהנה היתה נשמה בעולם, וכשהוא היה חי – מקווים שזו היתה השאיפה שלו, להגיע לקדושת שבעת הנרות אלו, ועכשיו – כשהנשמה הסתלקה – אומר רבינו: **מתאבלים עליו על שהסתלקה נשמתו, כדי שיעלה נשמתו לאור הפנים ע״י שבעה ימים אלו של האבלות**; נמצא, שהענייַן של ׳**שבעה**׳ הוא להעלות את

מה שחסר, שעכשיו יתחזק האדם בלקיחת לימוד ממה שאירע, בבחינת (קהלת ז, ב) ״**וְהַחַי יִתֵּן אֶל לִבּוֹ**״ – שצריכים להמשיך את העבודה שהאדם עשה בזה העולם – את מה שהוא רצה לעשות; הוא השאיר דורות שימשיכו את זה, ואזי זה יהיה התיקון והשלימות שלו...

ומעתה מובן לנו קצת איך החיים מונחים בתורה הקדושה הזאת של רבינו – **תורה כ״א**, ענין של **קדושת שבעת הנרות**, ולא שייך להגיד על זה ״כבר דיברנו מזה פעם״... **לא! בכל פעם מחדש!**

הזכרנו דברי מוהרא״ש הקודש, שכשהוא התקרב לרבינו – זה היה עיקר ההתבודדות שלו; מוהרא״ש אמר: ׳עיקר ההתבודדות שלי היתה תמיד על זה!׳ שאדם זוכה לבקש: **״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּזַכֵּה אוֹתִי לְעֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת – לִרְאוֹת אוֹתְךָ! לִרְאוֹת אֶת אֱלֹקוּתְךָ מִכָּל פֶּרֶט שֶׁל הַבְּרִיאָה! תְּזַכֵּה אוֹתִי, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לְאָזְנַיִם קְדוֹשׁוֹת – לִשְׁמֹעַ אֶת קוֹל הָאֱלֹקוּת מִכָּל פֶּרֶט שֶׁל הַבְּרִיאָה! תְּזַכֵּה אוֹתִי לְחֹטֶם קָדוֹשׁ – לְהָרִיחַ טוּב מִכָּל דָּבָר!״.**

נסיים בענין קדושת החוטם, כי אמנם דיברנו מעניין ׳**סור מרע**׳ שיש אצל החוטם, אבל לא דיברנו מ׳**קום** **וַעֲשֵׂה**׳ של הריח, והעניין הוא עפ״י הכתוב (ישעיהו יא, ג): ״**וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת ה׳**״ – שאדם יזכה להריח ריח טוב מכל דבר, יריח ריח של אלקות; **יש ריח של אלקות! ואם אדם יש לו חוטם רגיש וטוב – הוא מרגיש את החסדים שהקב״ה עושה אתו, והוא נותן תודה על זה, וזה גורם לו שבוודאי הוא מאריך אף על כל דבר, ועי״ז בוודאי הוא נותן תודה להקב״ה על כל פרט של החיים...**

הקב״ה יעזור לנו, שנזכה באמת לשלימות **קדושת שבעת הנרות**, שהפנים שלנו יאירו תמיד, ויאירו באופן שהזכרנו בהתחלה – שיהיה ענין של ׳**חלון**׳, כלומר – שניתן את האור הזה להיכנס בנו, ואח״כ נהיה כמו ״**צוהר**״ – ׳**אבן טוב**׳ המאירה לכולם, שיהיה כזאת מנורה טהורה וקדושה שתאיר לכל העולם כולו! שנזכה לזה בשלימות בעזרת ה׳!

.

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה, ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין ביניש בן ר׳ יחזקאל שרגא נ״י ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י
מלכה בת רעות תחי׳

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳ יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון ״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו׳ ניתן לפנות לטלפון:052-7691732

breslevsheli.co.il

הודפס ׳בדפוס מוהרא״ש׳